

Stadsbyggnadskontoret
Nämndsekretariatet

Minnesanteckningar från
exploateringsnämndens möte med
rådet för funktionshinderfrågor

2016-11-10

Handläggare
Jenny Holmberg
08-508 261 05

Tid:
Kl. 17.30-17.55

Plats:
Bråvallasalen, Stadshuset

Närvarande:

Funktionshinderrådet:

Jan Lamby (HSO/HRF), ordföranden
Göran Gustafson (SRF), vice ordföranden
Bengt Håkansson (HSO/Elöverkänsligas förening i Stockholms län)

Nämndens ordinarie ledamöter:

Jan Valeskog (S) ordföranden

Margareta Stavling (S)
Monika Jenks (M)
Alexandra Östback (M)
Abit Dundar (L)

Nämndens ersättare:

Birger Kato (S)
Anna Bäcklund (MP)
Maria Ljuslin (V)
Markus Berensson (C)

Tjänstemän:

Biträdande förvaltningschefen Gunnar Jensen, Ann-Charlotte Bergqvist,
Göran Carlberg, Björn Dahlberg, Lars Fyrvald, Jenny Holmberg, Sara
Lundén, Lena Mittal och Åsa Wigfeldt samt borgarrådssekreteraren
Oscar Lavelid.

Minnesanteckningar från rådets möte med exploateringsnämnden

1 Presentation av nämndledamöter och rådsmedlemmar

Nämndens ledamöter och rådets medlemmar presenterar sig.

2 Rådets frågor till nämnden

1.1 Elektromagnetiska fält

Mot bakgrund av att magnetfälten från kraftledningarna ökar med strömförbrukningen så att exempelvis bostadshus i Gubbängen numera ligger innanför 0,4 μ T-gränsen undrar vi om exploateringsnämnden tar hänsyn till Svenska Kraftnäts prognoser och gör aktuella mätningar innan markanvisning ges intill kraftledningar.

Fem myndigheter ger rekommendationer i foldern Magnetfält och hälsorisker:

- Sträva efter att utforma eller placera nya kraftledningar och andra elektriska anläggningar så att exponering för magnetfält begränsas.
- Undvik att placera nya bostäder, skolor och förskolor nära elanläggningar som ger förhöjda magnetfält.
- Sträva efter att begränsa fält som starkt avviker från vad som kan anses normalt i hem, skolor, förskolor respektive aktuella arbetsmiljöer.

Enligt Strålsäkerhetsmyndigheten är magnetfält över 0,2 μ T förhöjda. Gränsen baseras på mätningar i SSM rapport 2012:69 Magnetfält i bostäder.

- *Tar exploateringsnämnden hänsyn till prognoser om ökad förbrukning som görs av Svenska Kraftnät och som i sin tur leder till ökade magnetfält, när*

markanvisningar lämnas?

- *Följer exploateringsnämnden ovanstående rekommendationer från fem myndigheter?*

Gunnar Jensen, biträdande förvaltningschef, svarar att exploateringskontoret samråder alltid med stadsbyggnadskontoret när de går igenom nya detaljplaner och berörda kraftbolag fungerar som remissinstanser. Om man i markanvisningen gör bedömningen att det är för höga magnetfält får platsen inte bebyggas.

Bengt Håkansson, rådsmedlem, berättar om ett exempel om en förskola i Gubbängen där prognosen är att halva förskolan kommer att ligga inom kraftfältet på grund av ökad förbrukning när fler människor flyttar dit i framtiden. Rådet ställde samma fråga till stadsbyggnadsnämnden och fick svaret att gränsvärden för framtidsprognoser inte anges i nuvarande riktlinjer och regelverk.

Gunnar Jensen, biträdande förvaltningschef, svarar att frågan är stadsbyggnadskontorets ansvar.

1.2 Stickprov på färdigställda anläggningar (utemiljö)

Sedan några år tillbaka låter exploateringskontoret (som ett led i Delaktighetsprogrammet) göra ett stickprov på ett par projekt per år. En extern konsult granskar projekten, och lämnar ett utlåtande på tillgänglighet och användbarhet. Rådet har tagit del av dessa resultat och har konstaterat att i samtliga fall fanns brister av olika slag. Detta trots att de borde ha varit projekterade och utförda enligt senaste anvisningar.

Detta leder oss till slutsatsen att långt fler projekt än de som granskats, har väsentliga brister.

Därför borde stickproven utökas och omfatta betydligt fler än två.

- *Är exploateringsnämnden beredd att besluta om en utökad kontroll av färdigställda projekt, så att fler än två projekt granskas varje år?*

Jan Valeskog (S), ordföranden i exploateringsnämnden, anför att om det är 10-15% av projekten som granskas och om alla de projekten innehåller problem så är problemet inte stickproven i sig utan ett systemfel som bör åtgärdas. Stickproven bör inte vara fler, det är en kostnadsfråga, och man lär inte få annat resultat om det är ett systemfel.

Göran Carlberg, tillförordnad avdelningschef för Miljö och Teknikavdelningen, svarar att exploateringskontoret väljer ut två projekt per år som är särskilt intressanta att undersöka via ”stickprov” eftersom kontoret befarar att de projekten innehåller mer problem än andra. Exploateringskontoret anför att två projekt per år räcker med hänsyn till kontorets arbetsbelastning.

Jan Valeskog (S), ordföranden i exploateringsnämnden, frågar kontoret om kontoret kan göra en djupare studie av ärendena tillsammans med funktionshinderrådet istället för att ta in externa konsulter för stickprov. Efter en sådan studie där man gör en djupare analys av problemen i projekten kan nämnden få ta del av redovisningen, till exempelvis nästa år när nämnden träffar rådet.

Jan Lamby, ordföranden i funktionshinderrådet, instämmer i att en sådan systematisk utvärdering låter som en bra idé.

Markus Berensson (C) frågar hur kontoret agerar när kontoret upptäcker brister.

Göran Carlberg, tillförordnad avdelningschef för Miljö och Teknikavdelningen, svarar att problemen ofta består av att byggherrarna inte har följt föreskrifterna. Ofta upptäcks bristerna under arbetsgången som då korrigeras.

Jan Valeskog (S), ordföranden i exploateringsnämnden, sammanfattar med att det är bra att kontoret drar lärdom under arbetets gång med projekten. Men om kontoret tog lärdom av stickproven så att man i slutändan kan påverka systemfelen är det bra. De projekt som valts ut att undersökas för stickprov innehåller mer problem än övriga projekt och är inte helt representativa. Ordföranden föreslår att kontoret gör en undersökning av stickproven tillsammans med funktionshinderrådet och återkommer till

nämnden med en redovisning nästa sammanträde när nämnd och råd träffas.

3 Nämndens frågor till rådet

Margareta Stavling (S) frågar om besvären med magnetfält försvinner om man gräver ner elledningarna.

Bengt Håkansson, rådsmedlem, svarar att det beror på hur djupt ner ledningarna grävs ner. Magnetfältet strålar uppåt men inte i sidled när kablarna är nergrävda. Även där gäller avstånd i ett uppifrånperspektiv. Men ska problemet helt tas bort krävs tunnlar.

Markus Berensson (C) läste i ett tidigare protokoll att rådet hade planerat att samarbeta med ett annat råd om att lämna in ett remissvar på remissen om boulevardisering av Örbyleden för att möjliggöra tiotusentals nya bostäder.

Jan Lamby, ordföranden i funktionshinderrådet, svarar att rådet inte har lämnat någon synpunkt på ärendet. Rådets fundering handlade om elledningen var möjlig att gräva ner i en tunnel, eller om den kommer att grävas ner i gatan.

Maria Ljuslin (V) frågar hur rådet tycker att det fungerar med tillgängligheten in och till naturreservaten i Stockholm. Behövs det en bättre planering?

Jan Lamby, ordföranden i rådet, svarar att rådet inte bevakar sådana frågor. Gissningsvis är det idrottsnämndens eller kulturnämndens ansvarsområde.

4 Avslutning

Exploateringsnämndens ordförande Jan Valeskog (S) avslutar mötet med att tacka rådet för att de kommit i dag.

Rådets ordförande Jan Lamby tackar nämnden för mötet.

Vid anteckningarna

Jenny Holmberg